

45^H ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΗΥΣΑ 2026

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ: “Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ”

Βασίλειος Απ. Τσιαντής

Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο

Π.Μ.Σ. Εργατικού Δικαίου Νομικής Αθηνών

Νομικός Σύμβουλος ΗΥΣΑ

Tsiontis and Associates Law Office

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ▶ Στα πλαίσια της μακροχρόνιας συνεργασίας μου ως νομικός σύμβουλος της ΗΥΣΑ και κατόπιν πρόσκλησης από τη Διοίκησή της ΗΥΣΑ, έχω τη χαρά και την τιμή, σε συνέχεια προηγούμενων Εισηγήσεών μου για διάφορα ναυτεργατικά ζητήματα, να σας παρουσιάσω συνοπτικά το ζήτημα της προστασίας του Ναυτικού σε περίπτωση ασθένειας και ατυχήματος.
- ▶ Η εργασία του ναυτικού συνδέεται άμεσα και εγγενώς με τους κινδύνους της ναυσιπλοΐας και απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των υπηρεσιακών του καθηκόντων εν πλω. Η συνεχής έκθεση των ναυτικών σε μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες, η παρατεταμένη απασχόληση χωρίς επαρκή χρόνο ανάπαυσης, η διαρκής και υποχρεωτική συναναστροφή με τα ίδια πρόσωπα – μέλη του πληρώματος, καθώς και η μακροχρόνια παραμονή στο περιορισμένο περιβάλλον του πλοίου, μακριά από την οικογένεια και τον τόπο κατοικίας τους, προκαλούν έντονη σωματική και ψυχική καταπόνηση, η οποία συχνά τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την εκδήλωση παθολογικών καταστάσεων - ασθενειών και την επέλευση εργατικών ατυχημάτων.
- ▶ Συνεπώς, ο ναυτικός που ασθένησε ή υπέστη ναυτεργατικό ατύχημα, δικαιούται να λάβει την ανάλογη προστασία, που αποτελεί και το αντικείμενο της παρούσας Εισήγησης.
- ▶ Εύχομαι η παρούσα Εισήγησή μου να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για όλους τους ναυτικούς καριέρας, που απασχολούνται στις θαλαμηγούς και όχι μόνο.

Βασίλειος Τσιαντής
Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο
Π.Μ.Σ Εργατικού Δικαίου Νομικής Σχολής Αθηνών
Νομικός σύμβουλος ΗΥΣΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

**(α) ΑΡΘΡΟ 186 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 5020/2023, ΦΕΚ
(ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, στο εξής «ΚΙΝΔ»,
ΦΕΚ Α' 29/15.02.2023 -ΙΣΧΥΣ ΑΠΟ 01.05.2023)**

1. Ο ναυτικός που ασθενεί δικαιούται πλήρη μισθό και νοσηλεύεται με δαπάνη του πλοιοκτήτη. Εάν η σύμβαση ναυτολόγησης λυθεί λόγω της ασθένειας και ο ναυτικός νοσηλεύεται εκτός του πλοίου, δικαιούται νοσήλια και πλήρη μισθό όσο διαρκεί η ασθένεια, όχι όμως πέραν των τεσσάρων (4) μηνών από τη λύση της σύμβασης ναυτολόγησης.
2. Η παρ. 1 εφαρμόζεται και σε περίπτωση ατυχήματος. Εάν ο ναυτικός καταστεί ανίκανος για εργασία, καθώς και σε περίπτωση θανάτου, εφαρμόζονται και οι ειδικές διατάξεις περί αποζημιώσεως όσων έπαθαν ατύχημα κατά την εργασία τους.
3. Ο πλοιοκτήτης υποχρεούται να συνάπτει σύμβαση ασφάλισης ή χρηματοοικονομικής ασφάλειας που να καλύπτει την ευθύνη του, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση Ναυτικής Εργασίας. Ο ναυτικός έχει ευθεία αξίωση κατά του ασφαλιστή για τις απαιτήσεις των παρ. 1 και 2. Ο ασφαλιστής δεν μπορεί να αντιτάξει κατά του ναυτικού ενστάσεις που απορρέουν από την ασφαλιστική σύμβαση.

**(β) ΑΡΘΡΟ 4 ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ ΤΟΥ Ν.4926/2022,
ΕΤΩΝ 2024-2026
(ΦΕΚ 3359 Β' / 01.07.2025)**

▶ **Μισθός ασθενείας - Θέσεις νοσηλείας**

- ▶ 1. Ως προς τον μισθό ασθενείας εφαρμογή έχουν οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 186 σε συνδυασμό με την παρ. 3 του άρθρου 183 του ν. 5020/2023, Α' 9 (Κώδικας Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου), συνεπώς ο ναυτικός που ασθενεί δικαιούται ως μισθό ασθενείας τον πλήρη μισθό, δηλαδή το σύνολο των τακτικών αποδοχών, στις οποίες περιλαμβάνονται ο μισθός και κάθε άλλη παροχή, που καταβάλλεται από τον εργοδότη ως συμβατικό ή νόμιμο αντάλλαγμα της εργασίας του.
- ▶ 2. Οι αξιωματικοί και τα κατώτερα πληρώματα δικαιούνται νοσηλείας εις Νοσοκομεία ή Κλινικές αντίστοιχα των υπό του ΝΑΤ-ΟΙΚΟΥ ΝΑΥΤΟΥ προσφερομένων σε περίπτωση τέτοιας νοσηλείας.

(γ) ΑΡΘΡΟ 183 ΚΙΝΔ - ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΛΗΡΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥ

- ▶ **1.** Ο ναυτικός δικαιούται **πλήρη μισθό** για την εργασία που παρέχει σύμφωνα με τη σύμβαση ναυτολόγησής του. Ο μισθός του ναυτικού καταβάλλεται σε τακτά χρονικά διαστήματα όχι μεγαλύτερα από έναν μήνα και σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση εργασίας που έχει εφαρμογή.
- ▶ **2.** Ο ναυτικός δικαιούται πλήρη μισθό για τους μήνες και τις ημέρες που διήρκεσε η σύμβαση ναυτολόγησης. Εάν η σύμβαση ναυτολόγησης διήρκεσε λιγότερο από μήνα, ο ναυτικός δικαιούται τον πλήρη μισθό ενός μήνα.
- ▶ **3.** Ως **πλήρης μισθός** νοούνται ο **βασικός μισθός που αντιστοιχεί στις κανονικές ώρες εργασίας του ναυτικού, τα τακτικά επιδόματα που σχετίζονται με τον βασικό μισθό και το επίδομα τροφής.**
- ▶ **4.** Ως πλήρεις ημέρες θεωρούνται τόσο η πρώτη ημέρα ναυτολόγησης όσο και αυτή της αποναυτολόγησης.
- ▶ Με βάση τα ανωτέρω, ο **πλήρης μισθός** αποτελεί **το σύνολο των τακτικών αποδοχών του ναυτικού,** στις οποίες περιλαμβάνονται **ο μισθός και κάθε άλλη παροχή,** εφόσον καταβάλλεται από τον εργοδότη ως συμβατικό ή νόμιμο αντάλλαγμα της εργασίας του τακτικώς, κάθε μήνα ή περιοδικώς, κατ' επανάληψη και καθ' ορισμένα διαστήματα χρόνου.

2.ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

- ▶ Ως «**ασθένεια**» νοείται η γενικώς ανώμαλη κατάσταση του σώματος ή του πνεύματος (ψυχική νόσος) του ναυτικού, η οποία έχει ως επακόλουθο, είτε την ανάγκη θεραπείας, είτε τη μείωση ή εξαφάνιση της προς εργασία ικανότητας ή και αμφότερα.
- ▶ Ασθένεια θεωρείται και ο τραυματισμός του ναυτικού.
- ▶ Δικαιούχος της παρεχόμενης από το άρθρο 186 ΚΙΝΔ προστασίας (νοσηλείας και μισθών ασθενείας) είναι ο ναυτικός, που είναι ναυτολογημένος και αποτελεί μέλος του πληρώματος ενός πλοίου, όπως επίσης και ο Πλοίαρχος, σε περίπτωση ασθενείας του.
- ▶ Ο ναυτικός, κατά τον χρόνο της ναυτολόγησής του και ανάληψης υπηρεσίας στο πλοίο, έχει υπέρ αυτού το **τεκμήριο υγείας**, ακόμη και αν έπασχε από χρόνια πάθηση, εφόσον κατά τη ναυτολόγησή του δεν εμφάνιζε κάτι που να εμποδίζει τη ναυτολόγηση και την επί του πλοίου υπηρεσία του.
- ▶ Ούτω, επί ασθενείας του ναυτικού κατά τη διάρκεια της ναυτολογήσεώς του, **δεν είναι αναγκαία η απόδειξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ εργασίας και ασθένειας**.
- ▶ Ασθένεια, δηλαδή, η οποία εμφανίστηκε κατά τη διάρκεια της εργασίας του ναυτικού στο πλοίο, θεωρείται ως «απότοκος» (αποτέλεσμα) της εργασίας αυτής.

3.ΧΡΟΝΙΚΑ ΟΡΙΑ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΜΙΣΘΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

- ▶ Η έναρξη της υποχρέωσης για την καταβολή του μισθού ασθενείας, αρχίζει από τη λύση της συμβάσεως λόγω ασθενείας, η οποία συμπίπτει συνήθως με την αποβίβαση του ασθενή ναυτικού στην ξηρά, ανεξάρτητα από τον χρόνο κατά τον οποίο διαπιστώθηκε η ανάγκη της νοσηλείας του.
- ▶ Οι μισθοί παρέχονται για όσο χρόνο διαρκεί η από τη νόσο ανικανότητά του ναυτικού για εργασία, **δεν μπορεί όμως να υπερβεί τους 4 μήνες** για κάθε περίπτωση.
- ▶ Οι κατ' άρθρον 186 ΚΙΝΔ μισθοί ασθενείας συντρέχουν με την αποζημίωση ατυχήματος, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 186 παρ.2 εδαφ.α' ΚΙΝΔ, που ορίζει ότι: *«η παρ. 1 (ενν. περί μισθών ασθενείας) εφαρμόζεται και σε περίπτωση ατυχήματος»*.
- ▶ Επιστούμε την προσοχή στο ναυτικό φυλλάδιο να αναγράφεται η **αληθής αιτιολογία απόλυσης («Λόγω ασθενείας»)**.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

- ▶ Η παρεχόμενη προς τον ναυτικό προστασία συνίσταται στην παροχή του μισθού και τη νοσηλεία του με δαπάνες του πλοίου.
- ▶ Ο ναυτικός νοσηλεύεται επί του πλοίου, εάν είναι δυνατή η επί του πλοίου νοσηλεία, διαφορετικά αποβιβάζεται στην ξηρά, όπου και παραμένει μέχρι να θεραπευτεί, εκτός αν διαπιστωθεί το ανίατο της ασθένειάς του.
- ▶ Με τον όρο «νοσήλεια» εννοείται η νοσοκομειακή περίθαλψη και γενικώς όλα τα έξοδα για αγορά φαρμάκων, ιατρούς, ιατρικές εξετάσεις, εγχειρήσεις, θεραπείες, που απαιτούνται ιατρικώς, καθώς και τα τυχόν έξοδα διαμονής του ναυτικού.

5. ΜΗ ΣΥΡΡΟΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΜΕ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΣΕΩΣ

- ▶ Η λύση της σύμβασης ναυτολόγησης λόγω ασθένειας ή ατυχήματος του ναυτικού δεν αποτελεί καταγγελία της σύμβασης από τον Πλοίαρχο, ώστε ο ναυτικός να δικαιούται να λάβει και την προβλεπόμενη στον ΚΙΝΔ αποζημίωση απόλυσης.

6. ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΙΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΟΓΩ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

- ▶ Οι διατάξεις περί ασθένειας έχουν χαρακτήρα δημόσιας τάξης (3, 174, 180 και 679 ΑΚ), συνεπώς είναι ανεπίδεκτες παραιτήσεως και, κατά συνέπεια, διατηρούνται και στην περίπτωση που ο ναυτικός απολύθηκε «αμοιβαία συναινέσει», ενώ στην ουσία απολύθηκε λόγω της ασθένειάς του, διότι συμβατική, δια της «αμοιβαία συναινέσει» απόλυσης του ναυτικού, κατάργηση των ως άνω διατάξεων είναι ανίσχυρη, κατά το μέρος που αναφέρεται σε αξιώσεις που απορρέουν από κανόνες δημόσιας τάξης.

7. ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΑΕΙΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

- ▶ Συμβιβασμός μεταξύ εργοδότη – πλοιοκτήτη και ναυτικού είναι **άκυρος**, εφόσον υποκρύπτει **ολική ή εν μέρει παραίτηση του ναυτικού από τα δικαιώματά του**, τα οποία, ως προαναφέρθηκε, θεσπίζονται με διατάξεις δημόσιας τάξης.
- ▶ Εάν υφίσταται αμφισβήτηση ή αμφιβολία ως προς τις νομικές και πραγματικές προϋποθέσεις των δικαιωμάτων του ναυτικού, είναι επιτρεπτός ο συμβιβασμός, εφόσον εμφανίζεται ως αποτέλεσμα της υφιστάμενης αβεβαιότητας ως προς την αξίωση του ναυτικού και το μέγεθός της και εφόσον εξασφαλίζει και δεν καταργεί τα δικαιώματα του ναυτικού.
- ▶ Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να αναζητήσετε **νομική συμβουλή** πριν υπογράψετε οποιοδήποτε συμφωνητικό συμβιβασμού.
- ▶ Προτείνεται η σύνταξη συμφωνητικού συμβιβασμού από δικηγόρο της επιλογής σας, με εξειδίκευση στο ναυτεργατικό δίκαιο, καθώς και η παράστασή του κατά την υπογραφή του.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

(α) ΑΡΘΡΟ 186 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 5020/2023

(ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, στο εξής «ΚΙΝΔ»)

- ▶ Σύμφωνα με την **παρ.2 του άρθρου 186 ΚΙΝΔ**, εάν ο ναυτικός καταστεί ανίκανος για εργασία, καθώς και σε περίπτωση θανάτου, εφαρμόζονται και οι **ειδικές διατάξεις περί αποζημιώσεως όσων έπαθαν ατύχημα κατά την εργασία τους**, ενώ επίσης προβλέπεται ότι σε περίπτωση ατυχήματος εφαρμόζεται και η διάταξη της παρ.1 του άρθρου 186 ΚΙΝΔ περί μισθών ασθενείας.
- ▶ Συνεπώς, κατά την ρητή επιταγή του άρθρου **186 του ΚΙΝΔ, ο N.551/15 περί εργατικών ατυχημάτων εφαρμόζεται και στα ναυτεργατικά ατυχήματα.**
- ▶ **Σημαντική διαφορά από τη χερσαία εργασία**, στην οποία προβλέπεται ότι εάν ο παθών από ατύχημα, που προκλήθηκε εξαιτίας βιαίου συμβάντος κατά την εκτέλεση της εργασίας του, υπάγεται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ), **ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση προς αποζημίωση του εργαζομένου**, δηλαδή απαλλάσσεται τόσο από την ευθύνη προς αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινού δικαίου (Αστικού Κώδικα), όσο και από την προβλεπόμενη, κατά τις διατάξεις του Ν. 551/1915, ειδική αποζημίωση, ακόμη και εάν το ατύχημα οφειλόταν στο ότι δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών σχετικών με τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων).

**(β) Ν.551/15 της 31.12.1914/8.1.1915
(ΦΕΚ 11 Α/8.1.1915)**

- ▶ Καθιερώνει την **αντικειμενική (ανεξάρτητη από πταίσμα) ευθύνη του εργοδότη και των προστηθέντων από αυτόν προσώπων-υπαλλήλων του**, με τα οποία ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον.
- ▶ Η ευθύνη του εργοδότη στηρίζεται στην **έννοια του επαγγελματικού κινδύνου**: Ο εργοδότης, εφόσον ωφελείται από την εργασία των εργαζομένων του, είναι πρόπον να ευθύνεται αντικειμενικά για τις ζημίες που αυτοί υπέστησαν κατά τη διάρκεια της εργασίας τους ή με αφορμή αυτή.

(γ) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΟΙΝΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΕΡΙ ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΩΝ

(άρθρα 914 επομ. Αστικού Κώδικα)

- ▶ Εφαρμόζονται στις εξής περιπτώσεις:

α) το ατύχημα αποδίδεται σε **δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του** ή

β) το ατύχημα έλαβε χώρα σε εργασία ή επιχείρηση, στην οποία δεν τηρήθηκαν οι ειδικώς προβλεπόμενοι, σε διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών με ισχύ νόμου ή επικυρωθέντων από τη δημόσια αρχή, όροι ασφαλείας των εργαζομένων (**περίπτωση ειδικής αμέλειας**), στο μέτρο που το ατύχημα βρίσκεται σε αιτιώδη σύνδεσμο με την παράλειψη τηρήσεως των διατάξεων αυτών.

Εκλεκτικό δικαίωμα άσκησης αξιώσεων, με βάση τον Ν.551/15 ή το κοινό Αστικό δίκαιο

- ▶ Από τη διάταξη του άρθρου 16 του Ν.551/15 προκύπτει ότι ο ναυτικός που υπέστη από εργατικό ατύχημα ανικανότητα ή, σε περίπτωση θανάτου του, οι κατά το άρθρο 6 του Ν.551/15 συγγενείς του, έχουν το εκλεκτικό δικαίωμα (διαζευκτική ευχέρεια) να ασκήσουν:

-είτε την εκ του Ν.551/15 αγωγή προς αποζημίωση, που έχει ως βάση την αντικειμενική ευθύνη του εργοδότη,

-είτε την εκ του κοινού δικαίου αγωγή προς αποζημίωση, μόνο εφόσον υφίσταται πταίσμα του εργοδότη ή/και των υπαλλήλων του.

Πρακτική σημασία

- ▶ Εάν ο ναυτικός επιλέξει να ασκήσει τις **αξιώσεις από τον Ν.551/15**, δεν είναι απαραίτητο να επικαλεστεί και να αποδείξει την υπαιτιότητα του εργοδότη, αφού η **ευθύνη του είναι αντικειμενική**, αλλά η **αποζημίωση που θα λάβει είναι συγκεκριμένη και ανάλογη της ανικανότητας που του προξένησε το ατύχημα**, σύμφωνα με αυτά που προβλέπει ο συγκεκριμένος νόμος.
- ▶ Εάν επιλέξει να ασκήσει την αξίωση για **αποζημίωση του κοινού αστικού δικαίου**, θα πρέπει να επικαλεστεί και να αποδείξει την **υπαιτιότητα του εργοδότη** και το μέγεθος της ζημίας του, αλλά θα έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την **αποκατάσταση του συνόλου της ζημίας του, δηλαδή τη θετική ζημία (298 εδ.α' ΑΚ), το διαφυγόν κέρδος (298 εδ.β'ΑΚ), άμεση και έμμεση, ενεστώσα και μέλλουσα ζημία (914 ΑΚ), καθώς και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης.**
- ▶ Η επιλογή άσκησης της μίας εκ των δύο αξιώσεων, δηλαδή είτε εκ του κοινού δικαίου είτε εκ του Ν.551/15, αποκλείει την άσκηση της άλλης, αλλά κάθε αξίωση μπορεί να ασκηθεί **επικουρικά** σε σχέση με την άλλη.

2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

- ▶ Προκειμένου, λοιπόν, να στοιχειοθετείται ναυτεργατικό ατύχημα, είναι απαραίτητο να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις :
- ▶ **1) Βίαιο συμβάν.** Βίαιο συμβάν θεωρείται κάθε έκτακτη και αιφνίδια επενέργεια εξωτερικού αιτίου, δηλαδή ενός ξένου προς τον οργανισμό του παθόντος αιτίου. Βίαιο συμβάν δε συνιστά μόνο ο τραυματισμός ή ο θάνατος του μισθωτού κατά την εκτέλεση της εργασίας του, αλλά, υπό προϋποθέσεις και η ασθένεια (σωματική, επαγγελματική ή ψυχική) ή η επιδείνωση προϋφιστάμενης ασθένειας, εξαιτίας της εξακολούθησης της εργασίας υπό τις ίδιες συνθήκες.
- ▶ **2) Αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του βιαίου συμβάντος και της ναυτικής εργασίας.** Το βίαιο συμβάν θα πρέπει να επέρχεται είτε κατά την εκτέλεση της ναυτικής εργασίας είτε εξ αφορμής αυτής.
- ▶ Συνεπώς, είναι απαραίτητο να συνδέεται τοπικά και χρονικά με την παροχή της εργασίας, δηλαδή να λαμβάνει χώρα στον συμφωνημένο τόπο εργασίας κατά τον χρόνο απασχολήσεως του μισθωτού (**«κατά την εκτέλεση της εργασίας»**) ή, έστω, να συνδέεται με έμμεσο τρόπο με την εκτέλεση της εργασίας (**«εξ αφορμής της εργασίας»**). Συνεπώς, εργατικό ατύχημα και, κατ' επέκταση, ναυτεργατικό θεωρείται και το εκτός τόπου και χρόνου εργασίας επερχόμενο, που συνδέεται με την εργασία σε σχέση αιτίου και αιτιατού.

3. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ.

- ▶ **Ασθένεια**, η οποία προκλήθηκε στον παθόντα ναυτικό υπό εντελώς εξαιρετικές κι ανώμαλες συνθήκες και όχι εξαιτίας μιας προοδευτικής και βαθμιαίας επιδείνωσης της υγείας του, που μπορεί να αποδοθεί στη φύση της εργασίας που εκτελεί.

Η ασθένεια δεν είναι απαραίτητο να έχει τον χαρακτήρα παθολογικής βλάβης της υγείας, αλλά ενδέχεται να έχει τη μορφή πνευματικών ή ψυχικών διαταραχών (ψυχική νόσος), αλλά πάντα με την προϋπόθεση ότι δεν οφείλεται σε ενδογενείς παράγοντες που ανάγονται στην ειδική δομή της προσωπικότητας του ναυτικού ή παράγοντες που δεν είναι συναφείς με τις συνθήκες παροχής της εργασίας.

- ▶ **Επιδείνωση προϋφιστάμενης ασθένειας**, όταν οφείλεται στην ανεπίτρεπτη εξακολούθηση της εργασίας, μετά την εκδήλωση της ασθένειας, και υπό τις ίδιες, όπως και πριν συνθήκες, οι οποίες, όμως εξαιτίας της ασθένειας αποκτούν χαρακτήρα βιαίου συμβάντος, ενόψει των άρθρων 288ΑΚ και 662ΑΚ.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι **η γνώση της ασθένειας από τον πλοίαρχο**, καθώς ο πλοίαρχος είναι υποχρεωμένος, σύμφωνα με την υποχρέωση πρόνοιας, να μεριμνά για την υγεία και τη ζωή του πληρώματος.

- ▶ Ο θάνατος ή ο τραυματισμός του ναυτικού, εξαιτίας αιφνίδιας επενέργειας εξωτερικού αιτίου κατά την εκτέλεση ή με αφορμή την εργασία.

Στην τελευταία περίπτωση, είναι δυνατό ο θάνατος να μην αποτελεί άμεση συνέπεια της εκτέλεσης της εργασίας, δηλαδή να μη συνδέεται χωρο-χρονικά με την εκτέλεση της εργασίας, αλλά, σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να βρίσκεται σε **αιτιώδη σύνδεσμο** με αυτή.

Για παράδειγμα, ο θάνατος ή ο τραυματισμός ναυτικού κατά την διάρκεια του χρόνου που είναι αναγκαίος : α) για την απομάκρυνση του από το πλοίο, προκειμένου να επικοινωνήσει τηλεφωνικώς με τους οικείους του ή β) για την πραγματοποίηση της ψυχαγωγίας του εκτός του πλοίου και την επιστροφή του σε αυτό.

Κριτήριο, λοιπόν, για τον χαρακτηρισμό του θανάτου ή τραυματισμού ενός ναυτικού ως ναυτεργατικού ατυχήματος, είναι η διαπίστωση **αιτιώδους συνάφειας** αυτού με τη ναυτική εργασία.

4. Η ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΟΥ Ν.551/15

- ▶ Στα **άρθρα 3,4 και 5 του Ν.551/15** καθορίζονται οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στους ναυτικούς ή στις οικογένειες τους σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος.
- ▶ Ως προς την **ανικανότητα προς εργασία**, ο Ν.551/15 διακρίνει τις εξής περιπτώσεις :
  - α) πλήρης διαρκής** (άρθρο 3 παρ.1 Ν.551/15)
  - β) μερική διαρκής** (άρθρο 3 παρ.2 Ν.551/15)
  - γ) πλήρης πρόσκαιρη** (άρθρο 3 παρ.3 Ν.551/15)
  - δ) μερική πρόσκαιρη**. (άρθρο 3 παρ.4 Ν.551/15)
- ▶ Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ.3 του Ν.551/15, σε περίπτωση **πλήρους πρόσκαιρης ανικανότητας, όχι μεγαλύτερης των δύο ετών**, που είναι και το πιο σύννηθες, η αποζημίωση είναι ημερήσια και ισούται με το **1/2 του μισθού που λάμβανε ο παθών την ημέρα του ατυχήματος**.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- ▶ Το χρονικό διάστημα της ανικανότητας προς άσκηση της ναυτικής εργασίας πρέπει να πιστοποιείται και να αποδεικνύεται από διαδοχικές Ιατρικές βεβαιώσεις – γνωματεύσεις, που θα συνδέουν αιτιωδώς τη βλάβη της υγείας με τη ναυτική εργασία και θα χορηγούν διαδοχικές αναρρωτικές άδειες, χωρίς κενά χρονικά διαστήματα, μέχρι την ημερομηνία εξέτασης του ναυτικού από την ΑΝΥΕ (Ανωτάτη Ναυτικού Υγειονομική Επιτροπή) και την έκδοση της αντίστοιχης Γνωμάτευσης της ΑΝΥΕ περί ικανότητας του ναυτικού για άσκηση του ναυτικού επαγγέλματος.

5. ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΗΘΙΚΗΣ ΒΛΑΒΗΣ

- ▶ Σε κάθε περίπτωση, ο παθών από εργατικό ατύχημα, που οφείλεται σε **πταίσμα, δηλαδή δόλο ή αμέλεια οποιασδήποτε μορφής**, του εργοδότη ή των προσώπων που αυτός έχει προστήσει στην υπηρεσία του, έχει το δικαίωμα να απαιτήσει, κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 299, 914, 922, 926 και 932 ΑΚ να του καταβάλει ο εργοδότης **χρηματική ικανοποίηση προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης**, που του προξένησε το ατύχημα.
- ▶ Η χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη αποτελεί **αυτοτελή αξίωση** σε σχέση με την αποζημίωση του Ν.551/15. Σε περίπτωση θανάτου του παθόντος, η χρηματική ικανοποίηση επιδικάζεται στην οικογένεια του θύματος λόγω **ψυχικής οδύνης**.
- ▶ Το ποσό της ηθικής βλάβης/ψυχικής οδύνης προσδιορίζεται από το Δικαστήριο με εύλογη κρίση και κατά τους κανόνες της πείρας και της λογικής.
- ▶ Η αξίωση για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης **ενδέχεται να ασκείται σωρευτικά με την αξίωση για αποζημίωση από τον Ν.551/15.**

6. ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

- ▶ Σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.2 του Ν.551/15, ο συμβιβασμός είναι επιτρεπτός, εφόσον πληρούνται οι εξής όροι :

α) να πραγματοποιείται μέσω Ειρηνοδίκη (πλέον Πρωτοδίκη),

β) στις περιπτώσεις της πλήρους διαρκούς ανικανότητας και του θανάτου (άρθρο 3 περ.1 και 5 του Ν.551/15), το ποσό του συμβιβασμού επιτρέπεται να είναι το πολύ μέχρι 15% μικρότερο από αυτό που δικαιούνται ο παθών ναυτικός ή οι συγγενείς του.

Ποτέ μην υπογράφετε πρακτικό συμβιβασμού αξιώσεων από ναυτεργατικό ατύχημα, χωρίς προηγουμένως να λάβετε κατάλληλη νομική συμβουλή.

7. ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΝΑΥΤΕΡΓΑΤΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

- ▶ Εάν εργοδότης εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του άρθρου 10 περί αναγγελίας του ατυχήματος, ισχύει, για τις αξιώσεις από τον Ν.551/15, η βραχύχρονη **τριετής παραγραφή** του άρθρου 17 του Ν.551/15.
- ▶ Εάν, όμως, ο εργοδότης δεν εκπλήρωσε τις επιβαλλόμενες σ'αυτόν υποχρεώσεις του άρθρου 10, τότε ισχύει η **εικοσαετής παραγραφή** που προβλέπεται στο άρθρο 249 του ΑΚ.
- ▶ Η αξίωση για χρηματική ικανοποίηση ηθικής βλάβης/ψυχικής οδύνης παραγράφεται μετά τη συμπλήρωση **πενταετίας**, από τότε που οι δικαιούχοι της σχετικής αξίωσης έλαβαν γνώση της πάθησης και του υπόχρεου

- ▶ Συνοψίζοντας, σε περίπτωση ναυτεργατικού ατυχήματος, δικαιούσθε να αξιώσετε:
- ▶ (α) αποζημίωση εργατικού ατυχήματος Ν.551/15 (186 ΚΙΝΔ) ή πλήρη αποζημίωση (διατάξεις Αστικού κώδικα)
- ▶ (β) μισθούς ασθενείας μέχρι 4 μήνες (186 ΚΙΝΔ)
- ▶ (β) νοσήλια (186 ΚΙΝΔ)
- ▶ (γ) ηθική βλάβη/ψυχική οδύνη (διατάξεις Αστικού Κώδικα, μόνο εφόσον το εργατικό ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα, δηλαδή δόλο ή αμέλεια οποιασδήποτε μορφής).

- ▶ Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να αναζητήσετε **κατάλληλες νομικές συμβουλές**, ώστε ανάλογα με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της κάθε υπόθεσης, ο δικηγόρος σας να επιλέξει την ορθή νομική οδό.

- ▶ Τα ναυτεργατικά ατυχήματα/ασθένειες αποτελούν έναν αρκετά εξειδικευμένο κλάδο του Εργατικού Δικαίου, συνεπώς απαιτούν **κατάλληλες και εξειδικευμένες νομικές γνώσεις για τον δικαστικό ή/και εξωδικαστικό χειρισμό τους.**

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- ▶ Η ιδιομορφία των συνθηκών εργασίας των ναυτικών, οι οποίες είναι εντελώς διαφορετικές από τις συνθήκες παροχής εργασίας των εργατών ξηράς, υπαγορεύει την ειδική μεταχείριση και προστασία τους.
- ▶ Το επάγγελμα του ναυτικού, συνυφασμένο με τους κινδύνους της ναυσιπλοΐας και τη σκληρή εργασία κατά τη διάρκεια του πλου, πλαισιώνεται από ευθύνες, πειθαρχία και τάξη.
- ▶ Συνεπώς, με αφορμή τη μεταβολή των εργασιακών συνθηκών, συνεπεία και της ραγδαίας εξέλιξης της τεχνολογίας, **καθίσταται επιτακτική η ανάγκη να επικαιροποιηθούν/εκσυγχρονισθούν οι προστατευτικές διατάξεις για την εργασία των ναυτικών, αλλά και να θεσπισθεί ένα ειδικό και σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των ναυτικών, σε περίπτωση ασθενειών και ναυτεργατικών ατυχημάτων.**

Καλά ταξίδια και Καλές θάλασσες σε όλους σας!

Βασίλειος Απ. Τσιαντής
Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο
Π.Μ.Σ. Εργατικού Δικαίου Νομικής Αθηνών
Νομικός Σύμβουλος ΗΥΣΑ

**«ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ & ΚΑΤΩΤΕΡΩΝ ΠΛΗΡΩΜΑΤΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ & ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΘΑΛΑΜΗΓΩΝ ΣΚΑΦΩΝ»
(Π.Ε.Α.Κ.Π.Ε.Ι.Θ.Σ.)**

“HELLENIC YACHT CREW ASSOCIATION – HYCA”

Πειραιάς, Ομηρ.Σκυλίτση 19 (Κτίριο Ε.Κ.Π.), τηλ: 210 - 4171593, e-mail: info@hyca.gr